

Materiál na rokovanie:
Mestské zastupiteľstvo v Žiline

Číslo materiálu: ____/2021

K bodu programu

**NÁVRH NA POSÚDENIE MOŽNOSTÍ ZAZELENANIA STRIECH VO
VLASTNÍCTVE MESTA ŽILINA**

Materiál obsahuje:

1. Návrh na uznesenie
2. Dôvodová správa
3. Materiál

Materiál prerokovaný v komisiách:

životného prostredia
územného plánovania a výstavby

Predkladá :

Ing. Jozef Juriš, MBA
Mgr. Branislav Delinčák
PaedDr. Ľudmila Chodelková,
Mgr. Martin Barčík
Mgr. Róbert Kašša
Mgr. Denis Cáder
MUDr. Rastislav Johanes, PhD
Mgr. Iveta Martinková

Zodpovední za vypracovanie:

Mgr. Branislav Delinčák -poslanec MZ
Ing. Jozef Juriš, MBA – poslanec MZ

Žilina, február 2021

NÁVRH NA UZNESENIE

Uznesenie č. __/2021

Mestské zastupiteľstvo v Žiline

I. žiada prednostu MÚ aby:

1. v zmysle pripravovanej adaptačnej stratégie mesta vytypoval vhodné strechy na budovách vo vlastníctve mesta Žilina s možnosťou ich premeny na zelené strechy. O uvedenom predložil informatívnu správu Mestskému zastupiteľstvu v Žiline do 31.5.2022.
2. pripravil v termíne do 31.12.2021 informatívnu správu o stave striech budov, vo vlastníctve mesta Žilina.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Jedným z mnohých zákonných oprávnení a zároveň povinnosťou mesta (obce) je *utvárať a chrániť zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov* (§ 4 ods. 3 písm. h) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).

Úmyslom predkladateľa bolo podnietiť širšiu verejnú a odbornú diskusiu o obnove životného priestoru v našom meste z hľadiska aktuálnej potreby zlepšenia a ochrany klímy. Aby mohlo ísť mesto v tejto diskusii príkladom, musí pokračovať v činnosti, ktorej cieľom je zmena klímy a vytypovať ďalšie, nové príležitosti obnovy nejakej časti svojho fondu stavieb z pohľadu možnosti premeny klasickej strechy na zelenú strechu s výhodami ako sú načrtnuté aj v tomto materiáli.

Rozpočtový dopad tohto materiálu je v tejto fáze neutrálny, nakoľko nevieme určiť cenu odborného posudku strechy s prihliadnutím na jej využiteľnosť, statiku, vodotesnosť, odvodnenie....

Hlavným cieľom tohto materiálu je však, zmapovať existujúci stav a pomenovať možnosti jeho zmeny aj s prípadnou kvantifikáciou a návrhom alokácie zodpovedajúcich zdrojov. Predkladateľ preto uvíta spätnú väzbu odborných zložiek Mestského úradu v Žiline v podobe informatívnej správy tak ako ju navrhuje v návrhu uznesenia.

Predkladateľ si plne uvedomuje aktuálnu pandemickú situáciu a dočasne zmenené priority vedenia mesta. Preto si dovoľuje navrhnúť termín predloženia informatívnej správy do konca kalendárneho roka.

Komisia Územného plánovania a výstavby predložený materiál **odporúča schváliť** a zároveň doporučuje aby táto problematika bola súčasťou koncepčného materiálu ktorý bude problematiku dopadu klimatických zmien riešiť ucelene z hľadiska celkovej problematiky pre celé územie mesta. Zároveň upozorňuje že pre objekty vo vlastníctve mesta je potrebné riešiť jednotnú pasportizáciu v ktorej budú zahrnuté všetky aspekty vrátane dokumentácie skutkového stavu a posúdenia stavebno-technického a statického stavu.

Komisia životného prostredia odporúča Mestskému zastupiteľstvu v Žiline na jeho najbližšom zasadnutí I. žiadať prednostu MsÚ 1. posúdiť možnosti premeny vytypovaných striech budov a iných zariadení vo vlastníctve mesta Žilina na zelené strechy a predložiť o tom informatívnu správu Mestskému zastupiteľstvu v Žiline do 31.12.2021. 2. pripraviť v termíne do 31.12.2021 informatívnu správu o stave striech budov, vo vlastníctve mesta Žilina.

Predkladaný materiál je v súlade s právnymi predpismi SR.

MATERIÁL

V súčasnosti už niet pochýb o tom, že alarmujúci stav svetovej klímy sa týka každého z nás. A hoci sa v našej zemepisnej šírke netopia ľadovce ani sa (zatiaľ) nevytvára púšť, dôsledky zmeny klímy preda len vidíme aj v našom meste. V tomto kontexte sú to najmä dlhé horúce letá, striedané nárazovými privalovými lejakmi, ktoré čoraz častejšie spôsobujú lokálne záplavy a zatopenia. Čím celej veci môžu (aspoň malým dielom) prispieť tzv. zelené strechy v meste? Ponúka sa hneď viacero dôležitých pozitív:

- vodozadržná schopnosť (časť zrážok neodtečie nárazovo a bez úžitku do mestskej kanalizácie, ale vsiakne do substrátu, z ktorého sa následne postupne prirodzeným výparom uvoľňuje do ovzdušia, čo prispieva k ďalšiemu zlepšovaniu lokálnej klímy (zmierňovanie teplotných ostrovov v území),
- zníženie teploty vzduchu v zastavaných častiach mesta a výrazná zábrana prehrievaniu samotnej strechy (zvýšenie tepelnoizolačných vlastností)
- pohlcovanie prachových častíc z okolia a zlepšenie akustických vlastností strechy,
- predĺženie životnosti strechy,
- podpora produkcie kyslíka,
- podpora biodiverzity v lokálnom priestore (prilákanie novej drobnej fauny),
- možnosť vytvoriť nový úžitkový priestor stavby.

Dôležité je spomenúť, že väčšinu uvedených benefitov obnovy nie je možné kvantifikovať z pohľadu finančnej návratnosti a úspor; mnohé z nich sú nevyčísliteľné.

Pozitívnych príkladov je vo svete už dlho veľké množstvo; veľa príkladov je aj práve zo sféry verejného sektora. A napríklad mesto Brno má dokonca zavedený dotačný program práve na podporu zelených striech v meste (toto samozrejme predkladateľ vzhľadom na rozdielne praktické podmienky ako aj aktuálnu situáciu nenavrhuje, len poukazuje ako na príklad dobrej praxe). Už aj u nás ale existuje na úrovni Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky schéma pre podporu vodozadržných opatrení, medzi iným aj zelených striech.

Realizácia a jej reálnosť samozrejme záleží od mnohých faktorov. Preto chce prekladateľ týmto materiálom vyvolať diskusiu o tom, či, v akom rozsahu a za akých podmienok vie samotné mesto Žilina premeniť strechy niektorých svojich budov na zelené strechy. Samotný fakt, že väčšinou ide o budovy značného veku a tomu korešpondujúcom technickom stave síce môže znamenať komplikáciu, ale nemusí nutne automaticky znamenať aj úplnú nerealizovateľnosť. Spôsoby realizácie zelených striech sú veľmi variabilné, pričom ich základné členenie (najmä z pohľadu únosnosti, objemu vegetácie a pochôdnosti) je na extenzívne a intenzívne. Aj extenzívna zelená strecha (v podobe napríklad popínavej vegetácie alebo tenšieho pôdneho koberca s vegetáciou s plytkým koreňovým systémom) je rozhodne lepšia ako nulový variant (teda nerobiť nič). V neposlednom rade zelená strecha nemusí byť zakladaná len pri novostavbe, i keď vtedy je situácia o dosť jednoduchšia z pohľadu realizácie.

Správa, ktorej predloženie predkladateľ v uznesení navrhuje, by mala dať komplexnú odpoveď na to, ktoré strechy mestských budov by sa mohli zazeleniť, kedy, za akých podmienok a s akými nákladmi. Tento prehľad tak bude môcť slúžiť aj pre prácu s obsahom zásobníka investičných projektov mesta.